

Premis Extraordinaris de Batxillerat. Convocatòria 2021-2022

Les proves es divideixen en **tres exercicis**:

- Primer exercici (1 hora i 30 minuts): comentari crític d'un tema general.
- Segon exercici (1 hora i 15 minuts): redacció en llengua estrangera.
- Tercer exercici (1 hora i 30 minuts): matèria de modalitat.

Ciències de la Terra

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Qualificació:

Instruccions

La prova consisteix en l'anàlisi d'una situació actual relacionada amb aquesta matèria. A partir de textos, dades i gràfics relacionats amb la situació plantejada, es demana elaborar un text en què descrigueu i analitzeu alguns dels processos, factors i implicacions del context proposat, aplicant els vostres coneixements.

Com a conclusió del text es demana la vostra opinió coherentment argumentada sobre algun aspecte rellevant de la situació descrita a l'enunciat.

S'ha de respondre en aquest quadernet. Si necessiteu fulls per fer esborranys, el tribunal us en proporcionarà, i caldrà lliurar-los juntament amb el quadernet. La prova no es pot fer a llapis ni amb bolígraf esborrable.

Material

Calculadora (no s'autoritza l'ús de les que portin informació emmagatzemada o que puguin transmetre-la).

Criteris generals d'avaluació

- Utilitzar correctament la terminologia específica de la matèria (lèxic, unitats...) i redactar amb correcció ortogràfica.
- Respondre amb precisió i de manera concreta als temes que es demanen, amb rigor científic, claredat i coherència. Es valorarà la capacitat de síntesi i d'argumentació; també, la correcta estructuració formal del text.
- Contextualitzar la resposta.
- Argumentar l'opinió que serveix de conclusió al text.

Conflictes i oportunitats amb les energies alternatives [10 punts]

Al llarg de l'any 2020 es van publicar diverses notícies i comunicats sobre l'establiment de noves instal·lacions de generació d'electricitat a partir de fonts energètiques renovables a Catalunya.

Diari Regió 7, 19 de juny de 2020

Web Unió de pagesos, 19 de juny de 2020

Web Canal Reus TV, desembre de 2020

Amb relació a aquests titulars de notícies, escriviu un text a partir dels vostres coneixements científics sobre les fonts energètiques, els impactes mediambientals associats a la generació d'electricitat i els models de desenvolupament. En aquest text heu de:

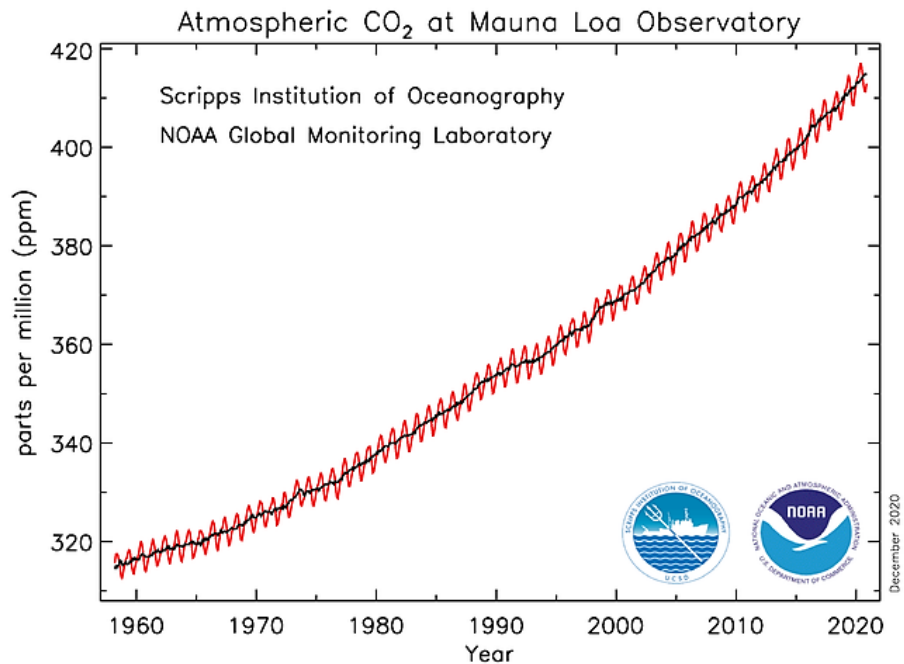
- Explicar breument quina controvèrsia motiva aquestes notícies.
- Valorar la necessitat de noves instal·lacions de generació d'electricitat a partir de fonts d'energia renovables a Catalunya i en el context mundial. Argumenteu la vostra valoració basant-vos en els avantatges mediambientals en els àmbits local i global.
- Justificar l'oposició que en algunes zones poden generar aquests nous projectes, explicant de manera detallada els impactes mediambientals que se'n deriven i les desigualtats territorials pel que fa a la generació i al consum d'electricitat. Esmenteu les raons objectives causants d'aquestes desigualtats.
- Argumentar, com a conclusió, la possible solució a la polèmica expressada a les notícies de l'enunciat. La vostra solució ha de ser detallada i ha de tenir en compte la globalitat del problema (sostenibilitat de la proposta, necessitats dels sectors implicats, models energètics i de consum futurs, etc.), així com els avantatges locals.

Podeu fer servir la informació dels textos i gràfics adjunts per redactar el text, però no podeu copiar-ne fragments ni fer-ne paràfrasis (la mateixa versió del text amb altres paraules).

Document 1

Evolució de la concentració de diòxid de carboni a l'atmosfera

Les dades del gràfic inferior mostren l'evolució de la concentració de diòxid de carboni al llarg dels darrers decennis. Aquests valors s'han enregistrat a l'observatori de referència mundial, situat a 3.397 m, al volcà Mauna Loa (Hawaii).

Font: Global Monitoring Laboratory

Document 2

Acord de París

L'Acord de París forma part del Conveni Marc de les Nacions Unides que estableix mesures per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle a partir de l'any 2020. L'Acord es va negociar durant la XXI Conferència sobre el Canvi Climàtic de París i el van adoptar 195 països el 12 de desembre de 2015. Segons el ministre francès d'Afers Exteriors d'aquell moment, Laurent Fabius, "aquest pla ambiciós i equilibrat representa un punt d'inflexió històric en l'objectiu de reduir l'escalfament global".

Text adaptat de Viquipèdia

Document 3

Emergència climàtica. El Govern declara formalment l'emergència climàtica

El Govern de la Generalitat ha volgut unir-se a les institucions polítiques d'arreu del món que han declarat formalment una emergència climàtica i ambiental. L'objectiu és assolir les fites en matèria de mitigació establertes a la Llei del canvi climàtic, aprovada l'estiu de 2017.

Situació d'emergència climàtica

Alguns dels compromisos són:

- Arribar a un model energètic 100% renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat
- Apostar per l'economia circular
- Assumir un model de mobilitat sostenible
- Recuperar ecosistemes i aturar la pèrdua de biodiversitat
- Reduir la vulnerabilitat dels sectors socials més sensibles
- Implantar instal·lacions d'energia renovable (eòlica i fotovoltaica)

gencat.cat

Font: *Gencat.cat*

Document 4

Unió de Pagesos exigeix un canvi d'estratègia al Govern en les mesures d'implantació de les energies renovables

Unió de Pagesos de Catalunya considera que el Govern de la Generalitat no compleix amb el que estableix la Llei 16/2017, d'1 d'agost, del canvi climàtic pel que fa a les mesures que cal adoptar en l'àmbit de les energies renovables, les quals estipulen que s'ha de prioritzar la proximitat de la producció elèctrica d'origen renovable als centres de consum. Lluny d'això, el Decret Llei 16/2019 de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, aprovat el novembre passat, ha provocat una allau de sol·licituds de noves centrals eòliques i solars concentrades en comarques que, majoritàriament, ja tenen una alta densitat d'aquest tipus d'instal·lacions.

Dels 424 nous aerogeneradors previstos, 165 s'ubicarien a l'Ebre, 106 a les comarques de Lleida, 90 a Tarragona i 63 a les comarques centrals; i pel que fa a les 710 noves hectàrees de fotovoltaica: 573 s'emplaçarien a Lleida, 54 a les comarques centrals, 40 a l'Ebre, 41 a Tarragona i 3 a Girona. El sindicat considera que si aquests nous parcs s'acaben instal·lant a les zones ja massificades per aquestes instal·lacions, els serà impossible optar a un model energètic alternatiu, més democràtic, col·laboratiu i implicat en el territori, com preveu la llei de transició energètica que està redactant el Govern català.

Per tant, Unió de Pagesos no comparteix el model de concentració de parcs solars i eòlics en sòl no urbanitzable, promogut per les grans empreses energètiques i fons d'inversió, que comporta impactes greus als espais agraris, al medi ambient i al paisatge, i greus conseqüències com: afectacions a parcel·les agrícoles que poden restar inutilitzades agrícolament, adequacions dels sobreamples dels camins rurals, afectacions als sistemes de reg, enderrocs de murs de pedra seca, servituds de les línies d'evacuació no soterrades, entre d'altres. [...]

El sindicat defensa un model basat en instal·lacions de dimensió més petita, amb un desenvolupament rellevant de l'autoconsum i la generació distributiva, amb la implicació de la gent del territori mitjançant el finançament local i inversions de la ciutadania, i que prioritzi la instal·lació de plaques solars, preferentment en els sostres de les edificacions existents i en zones urbanitzades, i que tinguin realitzada la connexió a la xarxa per minimitzar l'impacte sobre el territori de les línies d'evacuació.

Text adaptat de la web *Unió de pagesos*, "Unió de Pagesos exigeix un canvi d'estratègia al Govern en les mesures d'implantació de les energies renovables", 19 de juny de 2020

Document 5

Allau de sol·licituds per implantar parcs solars en terrenys agrícoles de l'interior del país

El decret d'impuls a les energies renovables aprovat a final d'any s'ha traduït en una allau de sol·licituds per implantar parcs solars en terrenys agrícoles, especialment a les Terres de l'Ebre, la Catalunya Central i el Camp de Tarragona. Segons ha pogut comprovar l'Agència Catalana de Notícies (ACN), els promotors ofereixen entre 1.000 i 1.700 euros per hectàrea i any per arrendar les terres durant tres dècades —molt més dels 200 euros que paga un pagès. El fenomen obre debat al territori entre els qui veuen les plaques com una oportunitat de rebre ingressos garantits i els qui consideren que el model compromet el futur de l'agricultura i de l'entorn rural. Només a la Ribera d'Ebre, projecten parcs en 2.000 hectàrees, moltes d'elles cremades fa un any.

[...]

“Hi ha molta pressió per part d'empreses energètiques. Estan oferint uns diners per hectàrea amb projectes molt grans i el principal problema és que molts cops aquestes finques estan en mans de grans propietaris que no són pagesos”, lamenta a l'ACN la coordinadora d'Unió de Pagesos a la Catalunya Central, Rosa Calsina. Això, segons assegura, planteja un greu problema ja que “molts propietaris no tenen la sensibilitat del que suposa aquell terreny. Aquestes empreses energètiques li paguen molt més del que pot pagar un pagès i, per a ells, és molt llaminer”.

El debat de fons, segons el coordinador d'Unió de Pagesos (UP) a l'Anoia, Joan Vidal, és saber quin model de país i producció es vol. “Nosaltres com a pagesos som capaços de produir aliments, però també energia, i si externalitzem aquests valors amb inversors estrangers, el que estem fent és fer malbé el nostre patrimoni”, lamenta. En aquest sentit, defensa que “cal buscar la manera que el benefici reverteixi al territori. Potser podem produir energia de proximitat”.

[...]

En Josep Bover és un ramader del Bages a qui uns inversors li van proposar arrendar 40 hectàrees de camps de cultiu de la seva finca per instal·lar-hi plaques solars. Ell no va acceptar la proposta perquè, si ho fes, hauria de deixar la pagesia. Bover diu que no s'oposa a les plaques solars, però creu que “no es pot espatllar d'aquesta manera la terra de cultiu”. En aquest sentit, no veu amb bons ulls instal·lar-les en terrenys agrícoles i proposa que s'aprofitin altres espais erms com, per exemple, les teulades de les naus industrials.

[...]

“És un gran *boom*”, admet a l'ACN Jordi Vidal, gerent de la promotora tarragonina Sun Systems. Aquesta empresa aspira a desenvolupar instal·lacions que produïrien de l'ordre d'uns 1,5 gigawatts (GW) només a la demarcació. De moment, ja ha tancat acords amb més d'un centenar de propietaris, especialment a la Ribera d'Ebre i al sud de les Garrigues. En municipis com Flix, la Torre de l'Espanyol, Vinebre, Riba-roja, Ascó, Bovera o la Granadella preveu generar uns 800 megawatts (MW) amb plaques solars repartides en més de 2.000 hectàrees de sòl rústic.

Algunes d'aquestes finques van quedar arrasades per l'incendi de fa un any, que va cremar poc més de 5.000 hectàrees. “Molts afectats ens truquen sense parar. Ho han perdut tot i en això hi veuen una oportunitat. Hi guanya tothom: el planeta, els inversors, els propietaris i els ajuntaments, a qui paguem l'impost sobre construccions, instal·lacions i obres (ICIO) i l'impost sobre béns immobles (IBI). A més, generem molts llocs de treball”, subratlla Vidal.

Diari *Regió 7*, “Allau de sol·licituds per implantar parcs solars en terrenys agrícoles de l'interior del país”, 19 de juny de 2020

